ՔՍԱՆԵՒՈՒԹԵՐՈՐԴ—ՏԱՐԻ—ԹՒ—2412—ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ—28—ՕԳՈՍՏՈՍ—Ն. Տ.—9—ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ—1879

ԳԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ հմր. 10 Մէջ.
» » Գաւառաց » 2 Լիրա
Վեցամս. » Կ. Պոլսոյ » 5 Մէջ.
» » Գաւառաց » 1 Լիրա
Օտար երկիրներու » 50 Ֆր.
Յանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 դուրուշ, երկու անգամի համար 2 դուրուշ է. աւելի անգամներու համար գատ սակարկութիւն կըլլայ։
Իւրաքանչիւր թիւ 40 փարա արժէ։

ԱՐԱՐԱՏ

ԼՐԱԳԻՐ

ՀԱՆԱՊԱԶՕՐԵԱՅ

ԳԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գնացած լրագրաց ճանրու ծախքը խմբագրութեան վրայ է։
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակներ որ և իցէ գրութիւն խմբագիր—Տնօրէնին ապահովագրի։ Զարա-ֆիա Յանարքաշլար Ճաւտէսի թիւ 198, Նօրս խան, Մասիսի գրատունը։
Ձանրու ծանուցմունք չվճարուած նամակ չընդունուիր։
Ձեռագրեալ նամակներ, յօդուած, եւ ետ չեն տրուիր։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ, ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 28 ՕԳՈՍՏՈՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Աւստրիական զօրայ Եէնի-Պազար մտնելուն համար քանի մ'օր առաջ Պոսնիայէն ղրկուած յանձնախումբին տեղեկագրոյն կ'սպասուի եղեր, որոյ վրայ որոշում պիտի տրուի։ Աւստրիոյ կայսրը Պրուքի զօրաբանակին է, ուր հրաւիրուած է Գարատաղի իշխանը։ Կըսուի թէ Աւստրիացիք Սերվիոյ հողէն զօրք անցունել առաջարկեր են, բայց Պ. Ռիսմիչ չէ ընդուներ. իսկ Գարատաղէն զօրք անցուցնելու համար, ինչպէս արդէն ծանուցած եմք, Նիքիթա իշխանին հետ բանակցութիւն պիտի լինի։ Դուցէ այս վերջինն աւելի նպաստաւոր լինի Աւստրիոյ առաջարկութեան։ Ֆրանչիսկոս Յովսէփ կայսեր կայսթէյնի մէջ Գերմանիոյ կայսեր հետ տեսակցութիւնն, և ետքն ալ Պիսմարք իշխանին և Անտրաշի կոմսին Գարձեալ կասթէյնի մէջ բանակցութիւնն և այս վերջնոյն գոհ կերպիւ վիէննա վերադարձը, նոյնպէս Մանթայֆէյլ մարշալխտին Վարշաւիա երթալով Գերմանիոյ կայսեր կողմէն Ռուսիոյ կայսրը դիմաւորելն, և այս երկու կայսերաց Ալէքսանդրովոյի մէջ տեսակցութիւնը կը հաստատեն Բէլ Մէլ Անգլիական լրագրին այն կարծիքը թէ երիս կայսերաց համաձայնութիւնը վերջացած չէ և կրնայ տակաւին նոր դերեր խաղալ։ Այսու ամենայնիւ ուրիշ թերթեր արդէն կըսէին թէ Գերմանիա և Աւստրիա կայսթէյնի տեսակցութեամբ նոր համաձայնութիւն մը հաստատեցին Պալքանի թերակղզւոյն մէջ Ռուսիոյ յարձակմանց առաջքն առնելու համար, թէ Անգլիա ալ իրենց հետ պիտի միանայ, և թէ Ռուսիա արդէն ուրիշ գաշնակիցներ կը փնտռէ 'ի Շուէտ և Նորվէկիա, Ցանիմարքայի հետ Աբանտինավեան միութիւն մը հաստատելով։ Դէպքերը կրնան ցուցնել թէ այդ երկու կարծեաց ո՛րը ստոյգ է։

• •

Գարատաղի դեսպանին կայսերական պալատն ընդունելութիւնը քանի մ'անգամ ետ ձգուած էր։ Ասոր պատճառը Գարատաղի դեսպան Պ. Ռատոնիչի ազգային զգեստով ընդունուելու պնդումն էր. արտաքին գործոց նախարար Բարձր. Սաֆվէթ փաշան հարցուցած էր թէ արդեօք Պ. Ռատոնիչ ատրճանակներ պիտի կրէ՞ իւր մէջքը։ — Պ. Ռատոնիչ պատասխաներ է. "Ձեր բարձրութիւնն արդէն գիտէ որ մեք առանց զէնքի դուրս չեմք ելներ։"—Սաֆվէթ փաշան ալ ըսեր է. "Ձեր լեռներուն մէջ կարելի է օգտակար լինի այդ, բայց կայսերական պալատը զէնքով երթալու պէտք չկայ"։ Կերևի որ Պ. Ռատոնիչ պնդեր է լեռնական սովորութիւնը պահելու համար։ Ցաւալի է որ այսպիսի ժամանակ մը, երբ մեծ տէրութեանց դեսպանները պէտք է խորհուրդ տան Բ. Դրան՝ Քիւրտերուն, Չերքէզներուն և նմաններաց զէնքն առնուլ, որպէս զի դաւառաց մէջ սարսափելի կերպիւ շատցած աւազակութիւններն ու սպանութիւնները նուազին, Գարատաղի դեսպանին կայսերական պալատն ատրճանակներով ու դանակով ներկայանալու անպատեհ պահանջումը մերժող գտնուած չերևիր մայրաքաղաքիս Եւրոպական դիւանագիտութեան մէջ։

• •

Հելլենական խնդրոյն վրայ Օսմանեան և Հելլէն պատուիրակաց երրորդ նիստն ալ տեղի ունեցաւ առանց ժամատենագրութիւնը բանակցութեանց հիմ բռնելու խնդրոյն վրայ համաձայնութիւն գոյանալու. կը կարծուի որ տակաւին նիստ մը լինի և այնուհետև գործը մեծ տէրութեանց միջնորդութեանը մնայ. բայց արդեօք այն ալ անյաջող պիտի ելնէ՞, այժմէն այս կէտը դուշակել դժուարին է, թէև շատերը կը պնդեն թէ Հելլենական խնդիրը կրնայ վերջապէս պատերազմի յանգիլ։ Հաւանական է տակայն որ եթէ բանակցութիւնները դադրին, Թուրքիոյ և Յունաստանի միջև յարաբերութիւնք խզին, և Հելլենական պատուիրակներն, որոյ մին է մայրաքաղաքիս դեսպանն, Աթէնք վերադառնան։

• •

Դեսպանները Բ. Դրան միաբան ծանուցագիր մը ներկայեր են, որով Բաթանթի տուրքը կը մերժեն օտար հպատակաց համար։ Դեսպանները կը յայտարարեն որ եթէ այդ տուրքէն դոյանալիք եկամուտները խառն հսկող յանձնախումբի մը համաձայնութեան ներքև դրուին, և եթէ ըստ Պերլինի վեհաժողովին որոշման՝ տէրութեան եկամուտքը միջազգային յանձնախումբի մը յանձնուին, այն ժամանակ Բաթանթի տուրքը պիտի ընդունին։

• •

Փարիզի Տէպա լրագիրն հետևեալ յօդուածը հրատարակած է, որ փոքր-Ասիոյ բարեկարգմանց վրայ մեր ասկէ առաջ յայտնած կարծիքը կը հաստատէ։

"Անգլիական խորհրդարանին փակման առթիւ կարդացուած ճառէն կը հասկցուի թէ, կըսէ Տէպա, Անգլիա Պերլինի վեհաժողովին դումարումէն առաջ Թուրքիոյ նկատմամբ իրեն համար գծած ուղղութիւնը չէ թողած։ Յունիս 4ի պայմանագրութիւնն իրեն համար պարտաւորիչ դաշնագիր մը կը մնայ, որ իւր վրայ պարտք կը դնէ Թուրքիան պաշտպանել Ռուսիոյ ոտնձգութեանց դէմ, և միանդամայն փոքր—Ասիոյ մէջ բարենորոգումներ ընելու կը պարտաւորէ Օսմանեան կառավարութիւնն։ Այս տեսակէտով, թագուհւոյն ճառը իրական կարևորութիւն մ'ունի, զոր արժան է նշանակել.

"Վերջին պատերազմին պատճառած "ռաժ աղէտները, կ'ըսէ թագուհին "իւր ճառին մէջ, հարկաւորութիւնն "Օսմանեան կառավարութեան կողմէ "ճանչցուած բարենորոգմանց դոր-"ծադրութեան արդելք եղան մինչև "ցարդ. բայց այս նկատմամբ իւր պարտականու-"թիւնները ժամանակին կատարելու-կարելի-որու-"թիւն չունի Օսմանեան կառավարու-"թիւն։ Ինչ որ պիտի ընէ Անգլիա, "դիտէ՞ պիտի ընէ։"

"Անգլիա կուզէ որ Թուրքիա կենայ և իրրև պետութիւն անոր ղահպանութեանը հոգ կը տանի. դիտէ որ այդ երկիրը կենսական զօրութիւններ ունի, որոնցմէ օր մ'օգուտ քաղել կարելի է, և կուզէ՝ եթէ ոչ այդ զօրութիւնները մեծապէս աւելցնել, գոնէ զանոնք պահել՝ իւր քաղաքական դիտաւորութեանց ծառայեցնելու համար։ Այս նպատակին հասնելու համար, բարենորոգմունք անհրաժեշտ էին, և ահա այս դիտաւորութեամբ է որ յունիս 4ի պայմանագրութիւնն ստորագրուած էր։ Այդ պայմանագրութիւնը մինչև ցարդ մեռեալ տառ մնայ, և կը կարծուէր թէ Անգլիա հրաժարած է անկից։ Սակայն այդպէս չէ։ Անգլիական կառավարութիւնն հաստատապէս որոշած է անոր իրականացման հետամուտ լինիլ։

"Բայց այս դարձին սպասելով, Անգլիական կառավարութիւնը փոքր-Ասիոյ դժբաղդ ժողովրդոյ և մանաւորապէս Հայոց վիճակը լուրջ ըննութեան առարկայ կընէ։ Այսպէս ահա բաղմաթիւ հիւպատոսներ նշանակեց, որոյ պաշտօնն է կառավարչաց գործողութեանցը վրայ հսկել և զօշաքաղութեանց ու անիրաւութեանց դէմ բողոքել։ Մեք այս միջոցներուն ազդուութեանը դէմ առարկութիւն չեմք ըներ. միայն կըսեմք թէ չարիքին չհամապատասխանող դարմաններ են. Թուրքիոյ վերականգմանն ու ապագային տեսակէտով, անոնք ուրիշ անպատեհութիւն մ'ունին, այն է Եւրոպիոյ մէջ Օսմանեան կառավարութեան պատիւը կոտրող իրողութիւնները կուտակել և իւր իշխանութեան ներքև գտնուող ժողովրդոյ ատելութիւնն յարուցանել իրեն դէմ։ Մարդ երբոր Անգլիացի հիւպատոսաց տեղեկագրերը կարդայ, վաշայից կառավարութեան դէմ զզուանք մը կ'զգայ։ Բայց այսչափ արդարապէս անուանարկեալ կառավարութիւնը չը՞ կրնար ինքզինք բարւոքել։ Կրնայ՝ եթէ ինչ ինչ պայմանք կատարին, եթէ քմահաճ իշխանութիւնը կարենայ դադրիլ Կ. Պոլսոյ մէջ, և Թուրք վարչութեան մէջ տիրող անիշխանական վիճակին տեղ լուրջ հսկողութիւն մը հաստատիլ։ Վերջերս Խայրէտտին փաշային առաջարկածին պէս՝ պատասխանատու նախարարութեան մը կանոնաւորապէս պաշտօն վարելը, պաշտօնատարաց աւելի խիստ քննութեամբ մ'ընտրուիլը, գաւառական կառավարչաց և վարչական խորհրդոյ աւելի ընդարձակ իշխանութիւն տալը, Լիբանանու մէջ կիրցածին նման կանոնագրութեան մ'ի գործադրուիլն և իսկամ ժողովրդական փոքրամասնութիւն կազմած տեղերուն համար քրիստոնեայ կառավարչայ անուանումը մէկ մէկ բարենորոգումներ են, զորս Օսմանեան նախարարք և Եւրոպիոյ պետական անձինք պէտք է ուշադրութեան առնուն։ Այս բարենորոգումներն եթէ գործադրին, տարակոյս չկայ թէ աւելի օգտակար և ազդու պիտի լինին քան թէ հիւպատոսաց անուանումն, որոց՝ միակ պաշտօնն իրենց գտնուած երկրին մէջ գործադրուած չարեաց վրայ իրենց կառավարութեան տեղեկութիւն տալ է։"

• •

Անգլիական լրագիրք իրենց վերջին թիւերուն մէջ, Աֆղանստանայ Անգլիական նորընտիր դեսպան Սըր Բաֆէնեարիի և դեսպանութեան ուրիշ անդամաց 'ի Քապուլ գտած բարեկամական ընդունելութիւնը կը ծանուցանէին։ Երեկ և առջի օրը մայրաքաղաքս եկած հեռագիրք յանկարծ ոտ ցաւալի լուրը տուին թէ ամիրայ Յէին Աֆղան զօրաց դէմ՝ ապստամբեր է և Քապուլ քաղաքին խաժամուժին հետ միացեր է։ Այս ամբոխը տեղւոյն Անգլիական դեսպանատան վրայ յարձակելով,

դեսպանութեան բոլոր անդամները ջարդ եր է՝ անոնց կողմանէ յուսահատական դիմադրութիւնէ մը յետոյ։ Այս լուրերը առ ոչ Հավասի հեռագրերն երէկ հրատարակեցինք։ բայց Ռուսերի հեռագիրք և հեռաքրքրական մանրամասնութիւններ կուտան։ Աֆղան զօրաց և խաժամուժին յարձակումն անցեալ չորեքշաբթի օրը (օգոստ. 22) առաւօտէն մինչև իրիկուն տևեր է։ Էմիր Եադուլ խան ինք ևս բերդին մէջ պաշարուեր է, և հետևաբար չէ կրցեր օգնութիւն հասցնել։ Դեսպանութեան բոլոր անդամաց և Սըր Բավէնեբրիի ալրամադրութեան ներքև գտնուող զինուորաց սպաննուիլը ծանուցանող հեռագիրն Հնդկաստանի փոխարքայ Լորտ Լիթթըն ինք քաշած էր։

Լորտ Լիթթըն Աֆղանստանայ մէջ գտնուող Անգղիական զօրաց հրամանատար Բօպէրթս զօրավարին հրաման ըրած է որ անմիջապէս Քեապիլի վերայ քալելով դրաւէ զայն, և հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ մեծ զօրադունդ մը փութով Աֆղանստանայ մայրաքաղաքին վրայ կը քալէ։ Եադուլ խան ինքն ալ Անգղիական բանակին միջամտութիւնը խնդրեր է։ Մինչև շաբաթ իրիկուն ապստամբական շարժումը կը թուի թէ Աֆղանստանայ մէջ շատ տարածուած չէր, որովհետև հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ Աֆղանստանայ սահմանագլխէն սկսեալ մինչև Շութար կարտէնի կիրճերը՝ երկիրն հանդարտ էր։

Հնդկաստանէն Սթանտարտ լրագրին ուղղեալ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Քեապիլի եղելութեանց վրայ Հնդկաստանի մէջ մեծ յուզում ծագեր է, և ժողովուրդը կը պահանջէ եղեր ուր Քեապիլի ամրութիւնները քանդուին։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բեդրոպուրկ 6 սեպտ.

Աթէնքի Ռուսական դեսպան Պ. Սապուռոֆ Կ. Պոլսոյ դեսպան անուանեցաւ փոխանակ Լօպանոֆ իշխանին, որ Լօնդրայի Ռուսական դեսպան անուանեցաւ փոխանակ Շուվալոֆ կոմսին։

Պ. Օնու Կ. Պոլսոյ Ռուսական դեսպանատան խորհրդական անուանեցաւ։

Լօնտրա 8 սեպտ.

Ըստ որում Սըր Հէնրի Լէյըրտ Սուրիա ընելիք ուղևորութեան մէջ Օսմանեան հողէն դուրս չպիտի ելնէ, իւր բացակայութեան միջոցին Անգղիական դորձակատար չպիտի գտնուի Կ. Պոլսոյ մէջ։ Դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Պ. ԸՍմայթ դորձերը տնօրինելու պաշտօն պիտի ունենայ։ Այսու ամենայնիւ Պ. Մէլէթ, որ ի մօտոյ Կ. Պոլիս երթալով հոն ժամանակ մը պիտի կենայ, պատահական մասնաւոր խնդրովք պիտի գրպի։ Սըր Հէնրի Լէյըրտի ուղևորութեան նպատակն է Փոքր Ասիոյ վիճակին անձամբ տեղեկանալ։

Փիլիպէ 8 սեպտ.

Փիլիպէի Անգղիական ընդհանուր հիւպատոս Մ. Թոմաս Միչէլ՝ Ալէքսանդրիոյ փաշային հետ ունեցած մէկ տեսակցութեան միջոցին յայտնեց թէ Արաբիի Իսլամաց աննրերի կացութիւնը գանոնք յուսահատութեան մղած է։

Պ. Միչէլ, ի հաստատութիւն իւր խօսից, Թաֆար–Պաղարմբդ և ուրիշ տեղերը բրած պատոյտներուն միջոցին կատարած քննութեան արդիւնքն յիշեց։ Այդ տեղերու Իսլամք այլ ևս չեն համարձակիր իրենց տուներէն դուրս ելնել առանց ծանր բռնութեանց երկիւղի։ Պ. Միչէլ հաստատեց թէ Իսլամաց պահանջած անչարժ սեփականութիւնները Պուլղարք այրած են, այնպէս որ բազմաթիւ գեղեր կամ ամբողջապէս և կամ մասամբ անհետացած են։

Իսլամք ամէն օր Անգղիոյ ընդհանուր հիւպատոսարանը կ'ապաստանին։ Տակաւին առջի իրիկունն 30 գաղթականք եկան պաշտպանութիւն խնդրելու։

Անգղիոյ ընդհանուր հիւպատոսին այս դիտողութեանցը վրայ, Ալէքսանդրիոյ հեռագրեց ի Թաֆար–Պաղարմբդ, որպէս զի խիստ քննութիւն մը բացուի։

Այս առաւօտ հասած հեռագիր

Լօնտրա 8 սեպտ.

Քեապիլի դէպքերն ամէն կողմէ հաստատութիւն կը գտնեն։

Թայմզ, այդ դէպքերուն վրայ խօսելով ոտ կարծիքը կը յայտնէ թէ Անգղիա անմիջապէս պէտք է գործէ, բայց իրեն համար պատճառ մը չկայ Աֆղանստանն Անգղիոյ երկիրներուն հետ միացնելու, և ոչ ալ իւր աշխարհավարութիւնը փոխելու։

Սթանտարտ լրագիրն այս գործին մէջ Ռուս լրտեսներու ձեռքը կը տեսնէ։

Թայմզ լրագիրը զրոյց մը կը յիշէ, որուն նայելով, Շուվալոֆ կոմսը Կորչաքոֆ իշխանին պիտի յաջորդէ եղեր։

Բեդրոպուրկ 8 սեպտ.

Զարն երէկ Լիվատիա հասաւ։

Կորչաքոֆ իշխանին և Պիզմարք իշխանին միջև հաշտութիւն մ'և տեսակցութիւն յառաջ բերելու մեծ ջանք կը լինի։

Լոնտրա 8 սեպտ.

Օսմ. Բոնս.		11 3/16
Փոխ.	1865	14 1/4
»	1869	13 1/8
»	1871	54 1/2
»	1872	21 1/2
»	1873	12 1/4
» Եգիպտ.		71 7/8
Անգղ. Բոնս.		97 11/16

Փարիզ 8 սեպտ.

Օսմ. Բոնս.		11,42 1/2
Դպղ. Բոնս.	3 0/0	84,07 1/2
» »	» Նոր	86,
» »	5 0/0	117,77 1/2

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ՝

Ալէքսան էֆէնտի Կարնոյ առաջին ատիճանի դատարանին (Պիտայէթ) ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ։

Հէքիմեան Ալլահվէրտի օղլու Միքայել էֆէնտին Բաբերթի ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ։

Իսքէնտէրունի Թահրիրաթի քարտուղար Կարապետ էֆէնտին Եդեսիոյ (Ուրֆա) ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ։

——

Արևելեան Ռումելիի Եւրոպական յանձնախմբին Օսմանեան պատուիրակ Ասիմ փաշան և Ապրօ էֆէնտին երէկ մայրաքաղաքս վերադարձան։

——

Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Հալէպի նախորդ առաջին Քոմիսէր Մաղհար փաշան, զոր Սայիտ փաշան պաշտօնանկ ըրած էր, ասկէ առաջ իւր տրամադրութեան ներքև դըրուած պաշտօնատարաց հետ Կ. Պոլիս դալու համար Լայտի շոգենաւովճանապայ ելեր է Իսքէնտէրունէն։

Պուլղարիայէն դուրս արմնիք հանելն անցեալներն իշխանութեան կողմէ արգիլուած էր։ Այժմ Արևելեան Ռումելիի կառավարութիւնն ալ յանկարծ նմանօրինակ արգելք մը հրատարակած է Արևելեան Ռումելիի նահանգին համար։

Ամասիայէն եկած նամակներ դաւառին վիճակը շատ դէշ կը նկարագրեն։ Այն կողմերը ղրկուած բազմաթիւ Զէր.քէս գաղթականք երկրին տէրն եղած են։ Ասոնք ուզածնին կընեն անվախ ու անպատիժ, զէնքով կը պտըտին, համարձակապէս գիւղերը կը մտնեն, կը գողնան, կ'սպաննեն և աւարառութիւններ կ'ընեն։ Հասարակաց ապահովութիւն բնաւ չէ մնացած։

——

Ուրբաթ իրիկուն Գասը գիւղի վերջին շոգենաւը դող մտնելով, նոյն աւուր հասցրեն եղած 7,000 զրուշի դրամ նաւապետին սենեակէն գողցան։

——

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

ԷՍՀԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻԷ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ		12,17
Այս առաւօտ բացուեցաւ		12.12
կէս օրին		12,11
Բուռլիի երկաթուղի	փր.	44,
Թղթադրամ	լիր.	832 20

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

25 Օգոստոս

Սարէթ ֆէնէրալի բաժ.	Անգ. լիր.	4,25
» փոխանակութեան	»	3, 5
Կ. Պոլսոյ Պանքային	»	5,25
Քրէտի ֆէնէրալ	»	4, 2
Թրամուայ	Օսմ. լիր.	4 10

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

28 Օգոստոս

Անգ. լիրա	դրշ.	109 25
Դարոյեան ասկի	»	87 25
Իմիչոխալ Ռուս	»	90 5
Գերբիվց	»	51 20
Մէճիտիէի տարբերութիւն	»	6 22
Չինգնոց »	»	19 20
Մէթալիք		18
Պղինձ	»	530

ԱԶԳԱՑԻՆ

Պերլինի համալսարանին Հայերէն լեզուի ուսուցիչ Հանդուցեալ նշանաւոր Պ. Բէթլմանի յաջորդ Պ. Սախաու՝ Բրուսիոյ կառավարութեան ծախիւք Կիլիկիոյ և Տիգրանակերտի հնութիւնները խուզարկելու համար Կ. Պոլիս եկած լինելով, երէկ Ս. Պատրիարքին այցելութիւն տըւաւ։

Ն. Սրբազնութիւնն ալ Պ. Սախաուի յանձնարարագրեր տուաւ առդաւառական առաջնորդաց, որպէս զի իւրաքանչիւր տեղի հարկին պէտք եղած դիւրութիւններն ընծայեն իրեն։

——

Նախարարաց խորհրդոյ նախագահ Բարձր. Արիֆի փաշային քանիցս Ս. Պատրիարքին տուած խոստմանց հակառակ՝ Մշեցի Յակոբ սարկաւագը դեռ բանտէն արձակուած չլինելուն համար՝ Ն. Սրբազնութիւնն այսօր վերջին թագրիր մը գրեց Արիֆի փաշային, դիտել տալով թէ յիշեալ Սարկաւագին վրայ որ և է յանցանք մը կեցած չըլլալովն հանդերձ՝ ոստիկանութեան նախարարը չուղեր արձակել զայն։

——

Առաքաղարէն Հայոց Բազմ. քական Հայոց և Ցունաց ատորագրութեամբ Պատրիարքարան եկած հեռագիր մը տեղւոյն Ժողովրդեան ցաւալի կացութիւնը նկարագրելով կը յարէ թէ Զէր.քէզոյ կողմէ հարստահարութիւնք կը շարունակեն և թէ կենաց և ընչից ապահովութիւն բնաւ չկայ։

Իպրահիմ պէյ անուն մէկը քընընչութեան պաշտօնով 66 օր հոն մընացեր, ամէն բան քններ է, և սակայն իր այս քննութիւնը՝ նախորդներուն նման օգուտ մը յառաջ չէ բերեր, մանաւանդ թէ ժողովրդեան վիճակն աւելի ծանրացեր է։

Ս. Պատրիարքն յիշեալ հեռագրին պատճէնը թագրիրով Բարձր. Արիֆի փաշային ղրկեց։

——

Լրագրոյ շաբաթ աւուր թուոյն մէջ 'ի պաշտպանութիւն ճերմակեանի Զինական ոճով նամակ մը կըտեսնեմք Մասիսի դէմ։ Հեղինակին ինքդինքը ծածկելով հրապարակ ելնելու քաջութիւնը չէ ունեցած, դի իւր գրուածն ոչ թէ քննադատութիւն, այլ ծայրէ ծայր լուտանք է՝ անճառնի լեզուով մը, ուր «Դիոնիսեան Սիւք», «Կորչաքոֆեան կանխատեսութիւն», «Ալեկտովդ խռովայոյզ» անիմաստ բառերը գռեհիկ հայհոյութեանց հետ բաւական ներդաշնակաւոր խառնուրդ մը կազմած են։ Հարկ չկայ ըսելու թէ այնպիսի խայտառակ գրուածի մը պատասխանելու չենք դիմանիր։ Բայց ճերմակեանի վրայ երկու խօսք ըսել հարկ կը համարիմք։ Այդ վարդապետն «անմեղ» է եղերերանի թէ այնպէս լիներ։ Արդարև իւր վրայ եղած դայթակղական ամբաստանութիւնը մեզ համար մութ է, բայց իւր յանցանքն այն օրէն կ'ըսկըսի, երբ քանի մը պարզամիտներ խաբելով խռովութիւն հանեց, և մինչ իւր դրդմամբ ժողովրդեան մէջ կռիւ ծագած էր, ինք բեմն ելնելով ինքզինք Յովսէփ գեղեցկի կը նմանցնէր։*

Կը հարցնեմք դարձեալ, ո՞ւր է ճերմակեանի արժանիքն, ի՞նչ օգտակար դործ մ'ըրած կամ ծառայութիւն մատուցած է Հայաստանեայց եկեղեցւոյ կամ ազգին, որպէս զի մեր համակրութեան արժանի լինի։ Ընդհակառակն՝ այդ վարդապետն իւր առաջին համբաւը կը հանէ՝ ո՛չ թէ արժանաւոր կամ ծառայութեամբ մը, այլ դայթակղութեամբ և սաներելի խռովայուզութեամբ։ Ահա ասոր համար է որ հասարակաց կարծիքը խստիւ կը դատէ զայն։

Մեք մեր պարտքը կատարեցինք՝ իրաւամբ քննադատելով այդ անձին ընթացքը, և մեր ընթերցողք կրնան վկայել որ անձնական ատելութիւն մը չունիմք, քան զի երբ պարտաղանցութեան ընթացք մը տեսնեմք, նոյն իսկ եթէ հեղինակը վեհ. կաթողիկոսը լինի՝ կը քննադատեմք, ինչպէս որ անցեալները քննադատած էինք, ո՞ւր կը ծայ այդպիսի անընշան վարդապետ մը, որ դարձեալ կըսեմք, բնաւ արդիւնք մը կամ որևէ ազգօգուտ դործ մը չունի։

——

Տփխիսի Մշակ օրագրին մէջ հետևեալը կը կարդամք.

«Կիրակի օր, օգոստոսի 5ին կատարվեցաւ Թիֆլիսում մի շատ փառաւոր եկեղեցական հանդէս։ Մի հրէայ օրիորդ, որ մի հայ օֆիցէրի նշանածն է, ընդունեց Հայոց լուսաւորչական դաւանութիւնը։ Մկրտութիւնը կատարվեցաւ Ս. Գէորգի եկեղեցում, ահագին բազմութեան ներկայութեամբ։ Մեր կովկասեան վարչութեան բարձր ատիճանաւորներից ոմանք ներկայ էին հանդիսին և ինքահայրն էլ մի բարձրատիճան անձնաւորութիւն էր։»

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ

Մուշ 17 յուլիս 1879

. . . Խմբագրապետ Մասիս պատուական լրագրոյ.

Պէրլինի Վեհաժողովին մէջ հանդիսապէս կնքուած դաշնադրութեան 61րդ յօդուածին և կայսերական Քոմիսէրներուն 'ի Հայաստան մտնելուն արդիւնքը տակաւ առ տակաւ տեսնուիլ սկսաւ։

Թո՛ղ կայսերական բարեխնամ կառավարութիւնը հոդ տանի և ծախս ընէ Հայաստանի բարեկարգման համար, թող Անգղիոյ կառավարութիւնը այն բարեկարգմանց իրապէս գործադրուելուն իւր դործակցութիւնը խոստանայ, հոս

* Արդեօք վերապատուելին ըսէ՞լ կուզէ թէ իրեն կին մը սիրահարած էր, բայց ինք Յոսէփի Գեղեցկի նման անարատը մերժելուն համար ղրպարտուած էր։

կայ Ֆիւրա մը և յոռի պաշտօնէութիւն մը, որք դիտեն միշտ իրենց մանածը ներկել։

Հաւատացէ՛ք, որ կայսերական Ֆոմիէրները Կարին մանելէ 'ի վեր՝ Մշոյ քրիստոնէից վիճակն աւելի դառնացաւ, և այնպիսի դէպքեր և խժդժութիւններ կը պատահին, որոց նմանը պատերազմի դժնդակ օրերուն մէջ հազիւ պատահեցաւ, և որոց երեսէն յուսահատութեան եղրն հատած է։

Ցիշեմք ուրեմն մի քանի գլխաւորները։

1. Վիճակիս Գեր. Ս. Առաջնորդն հանրական գործերով 'ի Կարին գնացած լինելուն, Մշոյ կառավարական ժողովոյ անդամներէն մին, յառենի կառավարութեան Հայու Խաչին կը հայհոյէ. ժողովուրդը լսելով՝ զայրացմամբ առաջնորդարան կը դիմէ և հաւատացում կը պահանջէ. հանրագիր մը պատրաստուելով՝ յատուկ Հայ Սայիի մը միջոցաւ 'ի Կարին առ Գեր. առաջնորդն կը ղրկուի եղելութիւնը իմացնելու համար, բայց Սային Մուշէն 5 ժամ հեռաւորութեամբ Զարպահոր ըսուած տեղը կ'սպաննուի և թղթերը կը յափշտակուին։

2. Աղջկունք և հարսունք կառևանգուին.

3. Կանայք կը լկուին.

4. Խոտի և ցորենի դեղեր կայրուին.

5. Աւգուստ գիւղացի Խզրէլի տղան՝ Միրզա պէկի տղայ հոչակաւոր Մուսա պէկի ձիուն տակը քիչ մը «կիւպրէ» ձը. դելուն համար թուրի մը հարուած կառնէ և երկու օրէն հոգին կը փչէ։

6. Ցիշեալ Մուսա պէկ 500 բարդ խոտ և յարդով լեցուն մարագ մը նոյն օրը կայրէ։

7. Մշեցի Հաճի Ալիէնց Ֆէթհօ անուն տաճիկ մը, ցերեկ ատեն դաշոյնով Զապթիէ Պէշիրը սպաննելով հրապարակի մէջ, ամբողջ երկրին ահ և սարսափ կը պատճառէ։

8. Շէն և Սէմալ գիւղի Հայերն իրենց վրայ արշաւող Քրդերուն դէմ ինքզինքնին պաշտպանելով՝ 4 Հայ և 4 Քիւրդ կը մեռնին. կառավարութիւնը լսելով՝ քննիչ կը ղրկէ, որ երթալով 2 Հայը 1 Քիւրդի տեղ կը սեպէ, և մնացեալ 2 Քիւրդին համար իրը արեան դին 20000 ղրշէն աւելի արժողութեամբ գոյք կառնէ և կը մարսէ։

9. Կառավարիչը իրեն ներկայացող պատուաւոր Հայերուն խնդիրն առանց լսելու, «չու խընդիր Կեավուրլարը ալըն տըշարը, վո՛ւրուն» կըսէ, և Զապթիէները խաչ և հաւատք հայհոյելով դուրս կընեն։

10. Հայ մ'իր կորուսած ձին գտնելով կառավարութեան կը դիմէ, և եօթն Հայ վկաներով իւր ձին պահանջած ատեն, Միւֆթին բարձրաձայն կաղաղակէ, «չէ՛ թէ եօթն՝ այլ 700 Կեավուրի վկայութիւնը Քրդի մը համար չեմ կարող ընդունիլ» ըսելով. վասն զի ինքն ալ Քիւրդ է և Քրդերու պաշտպան։

11. Աղգահամարի և հարստահարութեանց տեղեկագիրները պատրաստելու համար 'ի պաշտօնէ դիւղերը ղրկուած անձինք Զապթիէներէ կը դանակոծուին, կը հայհոյուին, կը վիրաւորուին ու կը հալածուին։

Վերջապէս և մէկ խօսքով՝ Մշոյ ժողովուրդն այս միջոցին առանց ինքզինքը վտանգի դնելու՝ չէ կարող մէկ գիւղէն միւսն երթալ։

Այս ամենն եղան և կըլլան. իսկ քրիստոնեայք տակաւին յոյս ունին բարեկարգման շնորհիւ իրենց այս անտանելի կացութենէն ազատելու։ Մեք ալ այսպէս կը հաւատամք, բայց չեմք գիտեր թէ մինչև այն օրն ինչպէս պիտի կըրնամք ապրիլ։

ԴԵՐԵՆԻԿ

Կ. Պոլիս 24 օդոստ. 79

. . . Խմբագրապետ էֆէնտի.

Արարատեան ընկերութիւնը ձեր պատուական թերթի միջոցաւ կը փութայ իւր շնորհակալութիւններն մատուցանել Մանչէսթրի ազգասէր Հայոց, որք յօժարեցան նպաստել ընկերութեանս նուիրելով 72 անգղիական ոսկի, 11 շիլին, 8 բէնս, ձեռամբ Մեծապատիւ Մօստիճեան Բենիամին էֆէնտիի,

Այս առթիւ Մօստիճեան էֆէնտի իւր անձանձիր աշխատութեամբ շնորհապարտ կացոյց ընկերութիւնս առ ինքն։

Կը խնդրեմք բարի հաճիք Մեծ. նուիրատուաց անունները ձեր պատուական թերթի միջոցաւ հրատարակել։

Հաճեցէք, խմբագրապետ էֆէնտի, ընդունիլ մեր խորին յարգանքներն։

Ի դիմաց Արար. ընկ.

Գործ. ժողովոյ

Ատենադպիր	վասն Ատենապետի
Արէթոր Արէթորեան	Յովսէփ Նորոյեան

ԱՆՈՒԱՆՔ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒԱՑ

	Անգ. ոսկի	Շիլ.	Բէնս
Արժ. Տ. Եսայի վարդապետ Ատուտածատուրեան	1		
Պարոնայք			
Ե. Մարանեան	1		
Արիստ. Մարտիրոսեանց	1		
Միքայէլ Ս. Անտոնեանց	1		
Գէորգ Ռափայէլեանց			10
Կ. և Ս. Եղիազարեան	3		
Մուրատեան	2		
Բ. և Ե. Մօստիչեան	5		
Դ. Եսայեան	2		
Ա. Վարպետեան	5		
Մ. Թօքմաճեան	3		
Ս. Եալոբղճեան	2		
Մ. Պէշիկթաշլեան	2		
Գրիգոր Գուլումճեան	1		
Ե. և Մ. Փափազեան	1		
Գ. Յ. Յովակիմեան	2		
Կիւմիւշկերտան եղբարք	5		
Մելիքեան	1		
Ալեքս Հարենց և ընկերք	4		
Յակոբ Հարենց	1		
Յ. և Մ Թարիամճեան եղբ.	1		
Պ. Արիսճեան	1		
Ճ. Ղ. Մանուկեան	1		
Կարապետ Էքիզլեան	2		
Ֆնոբքլեան եղբ. և Մրմրեան	5		
Պ. Գրիգորեան	1		
Միք. և Յովհ. Յակոբեան	5		
Ս. Մանուկեան	1		
Միհրան Ս. Խափամճեն և ընկ.	1		
Մարդ մը	5		
Ոմն	2		
Ա. Փափազեան	3		
Զ. Ս.	1		
Անգղ. ոսկի	72	Շ. 10	
Դրամատան հաշիւով առնուած տոկոս		Շ. 1	Բ. 8
Անգղ. ոսկի	72	Շ. 11	Բ. 8

Գոհութեամբ կը հրատարակեմք հետևեալ յայտարարութիւնն, որ ազգին ամենէն արդիւնաւոր և փորձ դաստիարակներէն միոյն նոր և աղգօգուտ մէկ ձեռնարկը՝ կը ծանուցանէ, ձեռնարկ մը, որ աղջկանց կրթութեան յարգն ու կարևորութիւնը ճանչցող ծնողաց համար բարեբաղդութիւն մը կրնայ համարուիլ.

ՄԷԶՊՈՒՐԵԱՆ ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԱՂՋԿԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

Ի—ԿԻ—ԳՈՒ—ԻՇԽԷ

—o—

Օրուան ազգօգուտ և հանրական խնդրոց կարգին մէջ ամենէն կարևորներէն մին ալ ճանչցուած է աղջկանց գիշերօթիկ վարժարանի պակասութիւնը։ Ժամանակ է արդարև, որ ամենուս ուշադրութիւն արթննայ այս մասին, թերևս այն ատեն ազգային դաստիարակութեան թերութիւններն աւելի բացորոշ երևան մեր աչքին։

Իւր դարական կեանքը ժամանակիս ամեն սպառնալեաց դէմ պահպանելու համար մշատև տագնապ և տառապանք կրող այս ազգին խիստ ցաւալի և ամօթալի ևս է, այո՛, որ իրեն միակ դարման դաստիարակութեան խնդիրը խառնիճաղանճ վիճակի մէջ կը գտնուի այսօր։ Մեր ամենէն մեծ պակասութիւնն է մեծամեծ բարբառել, բայց ոչ գործել։ Բազում ձեռնարկութիւն և ոչ յարատևութիւն։

Քիչ տեսնէն ամեն ազգ հին և նոր մեծ և փոքր պիսի մեզապրեն մեր ուսումնական դանդաղ վիճակը, իրենց յառաջադիմութեան հետ բաղդատելով։ Յառաջադիմութեան ամենայնիւ պատրաստ է Հայը. աշխատելու ժամանակ է։

Գիշերօթիկ ուսումնարան հաստատելն անուշա տեսլի մեծ քաղաքներու գործ է։ Եմեն մարդ դիտէ թէ ի՛նչ եղած է միտ վարժապետի մը նիւթական վիճակը, — Բազումն աշխատեցաք և ոչինչ կալաք։ Իմ բարեպատիս հարստութիւնս եղած է՝ տրդարէ՝ 25 տարիէ հետէ երկու սեռէ ալ ունեցած բազմաթիւ աշակերտներս, յորոց շատեր, եկեղեցական անդամներ, հայր, մայր, վարժապետ և վարժուհի եղած են այսօր ամեն կողմ։

Ծնողաց ընդ միտ մեզ ցուցած վրատահութիւնն և վերջապէս քանի տարիէ ի վեր ազգասէր անձանց դրդումը միայն քաջալեր եղան այսպիսի ձեռնարկութեան մը։

Ներսի մեզ ըսել որ ընդհանրութեան համար ալ անծանօթ մէկը չենք, և ոչ անփորձ կը սեպուինք այն պաշտօնին՝ յորում բազում ճգնած ու տքնած եմք։

Վարժարանիս յատկացեալ բնակութիւնն արդէն վարձուած է յառաջիկայ սեպտեմբեր մէկի թուականով, ընդարձակ տուն մը, ընդարձակ պարտէզով, Խմատիկի բարձանց վրայ, և ինչպէս յայտնի է ամենուն, Հաւաէա և պատուական դիրքի մէջ։ Նոյն ատոյ շրջանին մէջ պիտի բացուի Վարժարան։

Ազգին ներկայ ընտանեկան վիճակն ինչ որ կը պահանջէ աղջիկ զաւակներն ընտիր մայրութեան պատրաստելու, ջանադիր եմք կարելի եղածին չափ այն ամենն ի գործ դնել։

Հարկ չեմ դատեր առ այժմ վարժարանիս ուսմանց և բարեկարգութեանց ծրագրոյ մասին մանրամասնութեանց դիմել, բայց սակայն պատշաճ կը համարինք համառօտիւ ծանուցանել վարժարանիս պայմանները.

1. Գիշերօթիկ աշակերտուհեաց ընդունելութեան հասակն է 8—12։

2. Տարեկան թոշակ պիտի վճարուի Օսմ. 30 լիրա, կանխիկ [ամեն վեցամսոյ սկիզբ. և իրրև մուտք, մէկ ոսկի միայն առաջին տարուան համար։

3. Ծնողաց կը պատկանի հայթայթել նիւթական ամեն պիտոյք, հանդերձի, ննջարանի, գատագրոց և ձեռարուեստի։

4. Տարեկան տուրքէն զատ միայն դաշնակի դասու համար միամեայ 6 լիրա պէտք է վճարուի։ Այն պայմաններով կընդունինք նաև դաւառացի օրիորդներ՝ եթէ կանխաւ իրենց պատասխանատու մէկը ցուցնեն քաղաքիս մէջ։

5. Վարժարանս կ'ընդունուի նաև ցերեկեայ աշակերտուհիներ. որոց իւրաքանչիւրի ուսման կարգի համեմատ տարեթոշակ կը պահանջուի։

6. Մեր և մեր ընտանեաց հանապազօրեայ խնամոց և հսկողութեան տակ կառաջնորդուին, կը կրթուին և կ'ուսնին աշակերտելք։ Տնօրէնութեան վերարերեալ ամեն գործողութեանց պատասխանատու կը ճանչցուի միայն վարժարանիս Հիմնադիր—Տնօրէնը։

7. Վարժարանս պիտի ունենայ մշտամընաց Եւրոպացի ուսեալ վարժուհի մը, միանգամայն ուսումնական Հայ օրիորդ մը իրեն աջակից։

8. Աշակերտուհեաց ինչպէս ուսմունքը նոյնպէս և առողջապահիկ կենաց ամեն պահանջումները լաւագոյն վիճակի մէջ պահելու համար, եղբայրս՝ Տօքթօր Ներսէս Մէզպուրեան, յանձն առած է կանոնաւոր յարատևութեամբ այցելել վարժարանիս, առողջաբանութեան դաս մը հատատել, և խորհրդակից կանգնիլ մեզ վարժարանիս բարեկարգութեան և յառաջադիմութեան մասին։

Բաւական համարելով դայս ամենն իրրև հանրական ծանօթութիւն, մասնաւոր տեղեկութեանց համար ալ կը հրաւիրուին ծնողք դիմել առ այժմ Գում—Գարուի Մայր Եկեղեցւոյ դիմաց մեր ցերեկեայ դպրոցը, ամեն օր մինչև կէս օր։

Վստահ եմք որ մեր այս ծանր ձեռնարկութեան մէջ ազգն և ծնողք ըստ ամենայնի քաջալեր կը հանդիսանան մեզ և որով միայն կարելի է պատասխանել ազգային յառաջադիմութեան պահանջին, բարեկիրթ և լուսաւորեալ պաւակներ պատրաստելով ծնողաց և միանգամայն ազգութեան ջերմ ոգի կրող մայրեր, ազգասիրութեան կարօտ ազգիս համար։

17 օդոստոս 1879 Հիմնադիր Տնօրէն

Գում—Գարու. ՄԿՐՏԻՉ ՄԷԶՊՈՒՐԵԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

Ի պէտս Դպրոցաց

Յօրինեց

Ե. Մ. Սէրոբէան

Ահաւասիկ առաջին դասագիրք մը ընթերցանութեան, որ տղայոց հասկացողութեան յարմար բարոյական և դրօսալի նիւթեր պարունակելէ զատ, քանի չափ յատկապէս փորագրեալ պատկերներով ճոխացեալ է։

Սոյն գրքոյկը 112 երեսէ բաղկացեալ, մաքուր կերպով տպագրեալ և կազմեալ ըլլալով, կը ծախուի Նէնի-ճամի Զիլինկիրլէր ճատտէսի թիւ. 2. Ս. Ղուկասեան գրատունը և ուրիշ դրավաճառաց քով։

Գին 2 1/2 ղրշ արծաթ։

ՏՕՔԹԷՕՐ Մ. ՄԱՐՔԻ

Վիէննա մէքթէպինտէ Տիրլօմա ալմըշ վէ պունճա սէնէլէրտէն պէրու կէրէք Էվրօբա վէ կէրէք Ասիթանէտէ քէսպը չէօհրէթ իթմիշ օլան Տօքթէօր Մարքի պու. սէֆիա Օրթաքէօյտէ քէնտի խանէսինտէ հէր կիւն սաաթ 6ա գատար խաստա գատարլ իսէճէկի վէ սաաթ 7տէն 9ա գատար տախի Գալաթատա Սանտրգճըլար իչինտէ Պաղչէվան օղլու 59 նումէրօլու էճզախանէսինտէ պուլունաճագ տըր, վէ հէր չարշամպա վէ բազար կիւնլէրի տախի Օրթաքէօյտէ Տէրէ իչինտէ Ն. 119 Ռահթճեան էճզախանէսինտէ սապահտան սաաթի 6 ա գատար ֆաքիր խասթէլերի մէճճանէն դասլուլ իսէճէք տիր։

Միւմկիւնէ յհ Տօքթէօր լավութաւլը վէ ճէրրահլըգտա մէհարէթի ֆէվդէլատէ օլուպ, բահիմ իւֆիւնէթի, կէօյիւս վէ տերի խաստալիքլէրի վէ ֆրէնկի վէ պունատան դալմա կէօզ դուլագ վէ պուրուն վէ պօղազտա պուլունան եարէլէրի վէ վիճուտտա օլան եէլլէրինի նէ դատար էսկի օլսա՝ ազ վագթի զարֆընտա տէֆ իսէճէկինի, վէ պէլ սօղուդլուղունու տախի էսկի վէ եէնի քէնտի իճատ իթմիշ օլտուղու պիր ալամթ իլէ օն տէֆատա տէֆ իսէճէկինի բաղլէթլու ահալիյէ իլան իտէր։ 30

ԻԼԱՆ

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարընա շուրութը մուդարրէրէսի իլէ միապայեա օլունաճաղը էվվէճէ իլան քըլընմըշ օլան մալիւմ իւլ մըդատար ինկիլթէրա նէֆիէր չուհասընըն պէհէր մէթրօսը օն տօքուզ ղրշ օթուզ պէշ փարայա թալիպլի էօհտէսինտէ օլուպ աղօսթօս բումինին իկիրմի սէքիզինճի սալը կիւնի թէքրար միւնադասասը իճրա օլունաճաղընատն, իթաաջնա թալիպ օլանլարըն եէվմի մէղքիւրտէ Տարը Շուրայի ասքէրիյէ կէլմէլէրի։

23 աղօսթօս 1879

Պապը Սէրասքէր

Advertisements referring to British or American Goods, etc., are exclusively received for this Paper at
EUG. MICOUD'S Foreign Advertising Agency 139–140, Fleet Street, London.

ՍՈՒՐԻՈՅ ՇԻՐՈՊ

Ցայտի է ոչ երակաւոր ծնունդէն մինչ, երբոր սարեկան հասակը դրէ-թէ է դարձեալ լրոյի ցաւ. փորկապու-թիւն, սաստիկ ախտանշաններ ան-գրուն ցաւ, ջղային գրգռութիւն և. ալն. կոնկան, մանաւանդ ակռա հանելու մէջտեղ, և այս ներքուստ-ներդն ալ սակիկ կը սատակեան սանա-ւան տալ երանակիս։ Սուրիոյ Շի-րոպ վերոյշեալ գանուելու ի ոչ կը բե-գրէ, որպէս երբեան կը հանդէն ու կը ինքնայ յուրաքանչիւր մանչ իւր ծնողաց։ Գործածողները չառ գոհ են։ Ուրեմն մեր գիրքերը. գնեն ա-ման է. նոյնպէս երաքանչիւր կանչի. լրի կը տարուի, վեց ամսէն մեր ադ-ցեն օրց երբէք անուշի գրգռալ. կը ֆանուի. կ. Ֆոլու Դարեթիա Միսաս-եան և Ամերիկեան Մարդասիրաց։

ՇԻՐՊԻՆ ԽԱՆՈՒԹԻՆ ԵՐԹԵՎԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1879 ՕԳՈՍՏՈՍ 1 ՀԱՐԵՐՈՐԴ ՕՐԷՆ ՍԿՍԱԼ

ԵՐԵՎԱՆ ՕԳՈՍՏՈՍ 31

ԵՐԵՍԵՎԱՆ ԿԱՅԱՐԱՆԸ

Գ-ՐԱՐԱՆԻ ԼԱՅՆ

ԺԱՄ			Թիւ
11		Կէսկիսուսնեան Մէջտեղ. Գոյն. Ֆէլիզ. Ֆ. Հ. Ֆ. Ֆ. Ֆ